

Úřad práce ČR – partner pro nezaměstnané i zaměstnavatele

Úřad práce ČR (ÚP ČR) je samostatnou organizační složkou státu. Zřizovatelskou funkci plní Ministerstvo práce a sociálních věcí. ÚP ČR má téměř 250 kontaktních pracovišť po celé republice a jeho hlavním úkolem je pomoci lidem bez zaměstnání v co nejrychlejším návratu na trh práce.

V případě, že člověk přijde o práci, měly by jeho první kroky vést právě na ÚP ČR. Pokud osobně požádá o zprostředkování vhodného zaměstnání příslušné kontaktní pracoviště ÚP ČR, v jehož správním obvodu má bydliště a zároveň splní zákonem stanovené podmínky pro zařazení do evidence, stane se uchazečem o zaměstnání. POZOR! Na ÚP ČR žádáte především o zprostředkování zaměstnání, nikoli jen o podporu v nezaměstnanosti. Také není možné požadovat zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání jen proto, aby člověk splnil podmínku pro poskytnutí sociální dávky nebo se nemusel starat o platbu zdravotního pojištění.

ÚP ČR poskytuje všem uchazečům:

Informační služby v oblasti pracovních příležitostí, zejména o:

- o volných pracovních místech v ČR a zemích EU,
- o situaci na trhu práce v ČR a zemích EU,
- o podmínkách zaměstnávání v zahraničí,
- o možnostech dalšího vzdělávání,

V oblasti poradenských služeb poskytuje poradenství pro:

- volbu povolání,
- rekvalifikace,
- zprostředkování vhodného zaměstnání,
- pracovní rehabilitaci.

ÚP ČR nabízí zaměstnavatelům:

- informační a poradenské služby v oblasti pracovních příležitostí
- zprostředkování uchazečů či zájemců o zaměstnání na volná pracovní místa
- informuje v otázkách spojených se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením
- v rámci aktivní politiky zaměstnanosti jim může poskytnout různé druhy příspěvků.

Potřebné doklady

Před první návštěvou úřadu si můžete na portálu MPSV stáhnout „Žádost o zprostředkování zaměstnání“ (<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/formulareobcana>) a další potřebné formuláře služeb zaměstnanosti. S sebou si určitě vezmeme platný průkaz totožnosti (občanský průkaz, cestovní pas) nebo náhradní doklad, kterým prokážete svou totožnost a místo trvalého bydliště. Pokud jste absolvent, nezapomeňte na doklad o nejvyšším ukončeném vzdělání. V případě, že už jste pracovali, pak je na místě potvrzení o ukončení pracovního poměru, zápočtový list a potvrzení o výši průměrného měsíčního čistého výdělku nebo evidenční list důchodového pojištění. A jestliže jste před tím ukončil podnikání, vezmeme s sebou potvrzení o přerušení či ukončení živnosti, který vám vystaví na příslušné okresní správě sociálního zabezpečení. Hledáte-li novou práci po skončení rodičovské dovolené, péče o osobu blízkou nebo pobírání plného invalidního důchodu pro invaliditu 3. stupně, budete potřebovat potvrzení o ukončené náhradní době.

V případě, že uvedené doklady nemáte, je vhodné, aby vám zaměstnavatel potvrdil potřebné údaje na formuláři pro účely posouzení nároku na podporu v nezaměstnanosti, který si můžete stáhnout na adrese <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/formulareobcana> .

Všechny doklady, kromě těch, kterými prokazujete vaši totožnost, můžete doložit dodatečně. Při dalších návštěvách ÚP ČR. Jejich absence při prvním pohovoru tedy není překážkou k podání žádosti o zprostředkování zaměstnání. Do evidence vás však ÚP ČR zařadí až po jejich předložení, kdy prokážete, že jste splnil podmínky pro zařazení podle zákona o zaměstnanosti.

Povinnosti uchazeče o zaměstnání

V první řadě musíte spolupracovat s ÚP ČR, plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, poskytovat úřadu součinnost při zprostředkování zaměstnání a řídit se jeho pokyny. Rovněž je třeba, abyste zprostředkovateli/ce sdělili údaje o zdravotních omezeních a zda jste osobou se zdravotním postižením. Pokud uplatňujete pracovní omezení ze zdravotních důvodů, musíte ho doložit lékařským posudkem praktického lékaře. Vaší povinností je rovněž podrobit se na žádost ÚP ČR vyšetření za účelem posouzení vašeho zdravotního stavu a vydání lékařského posudku, pokud žádáte o zabezpečení pracovní rehabilitace, poskytnutí příspěvku na vytvoření chráněného pracovního místa, uvádíte zdravotní důvody, které vám brání v plnění povinností uchazeče o zaměstnání nebo v nástupu na rekvalifikaci, nebo pokud jde o posouzení vhodnosti doporučeného zaměstnání z hlediska zdravotní způsobilosti.

Do evidence uchazečů o zaměstnání NEMŮŽE ÚP ČR zařadit:

- pracujícího v ČR nebo v zahraničí (pracovní poměr nebo služební poměr,
- OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná – podnikatel, živnostník...),
- studenta (pokud studuje v denním studiu a nezískal zaměstnáním nebo jinou výdělečnou činností dobu důchodového pojištění v délce alespoň 12 měsíců),
-),
- rodiče na mateřské dovolené (pobírající peněžitou pomoc v mateřství v době před porodem a 6 týdnů po porodu),
- osobu, která je uznána jako dočasně neschopnou práce, osobu, která je plně invalidní a není schopna vykonávat práci za zcela mimořádných podmínek (3. stupeň invalidity),
- osobu vykonávající trest odnětí svobody, vykonávající ochranné opatření zabezpečovací detence nebo která je ve vazbě.

Vhodné zaměstnání

Zaměstnanci ÚP ČR vám budou zprostředkovávat takové zaměstnání, které odpovídá vaší zdravotní způsobilosti a budou přihlížet k vaší kvalifikaci, schopnostem, dosavadní praxi, dopravní dostupnosti a možnosti ubytování. Přesto se může stát, že vás úředníci pošlou na takové volné pracovní místo, které se vám nebude zdát ideální. ÚP ČR totiž musí vždy brát v potaz konkrétní situaci na konkrétním trhu práce a v neposlední řadě také to, zda splňujete požadavky na tu či onu pozici. V takovém případě je dobré vědět, že v případě odmítnutí vhodného zaměstnání bez uvedení vážných důvodů vás může ÚP ČR z evidence uchazečů o zaměstnání sankčně vyřadit na 6 měsíců. Po tu dobu si budete muset hradit zdravotní pojištění, pokud tedy nenastoupíte do práce, a nebudete důchodově pojištěn.

Důvody k vyřazení z evidence uchazečů o zaměstnání

Pokud klient s ÚP ČR spolupracuje, poskytuje potřebnou součinnost a řídí se jeho pokyny, nemůže být z evidence vyřazen. Ovšem v případě, kdy uchazeč neoznámí nástup do zaměstnání nebo zahájení samostatné výdělečné činnosti či denního studia hned při započítání jeho výkonu nebo do 8 kalendářních dnů, nebude schopen podle lékařského posudku plnit povinnost součinnosti s ÚP ČR při zprostředkování zaměstnání nebo nelegálně pracuje, pak už to důvod k sankčnímu vyřazení je. Stejně bude úřad postupovat, když klient zruší svůj souhlas se zpracováním osobních údajů.

ÚP ČR může uchazeče také vyřadit, jestliže odmítne bez vážných důvodů nastoupit do vhodného zaměstnání, na dohodnutou rekvalifikaci nebo se rekvalifikace neúčastní či

nabídku rekvalifikace odmítne. Dále při neposkytnutí součinnosti při vypracování a plnění individuálního akčního plánu a při odmítnutí vyšetření svého zdravotního stavu.

Důležité pro setrvání v evidenci je vždy plnit povinnosti uchazeče o zaměstnání, projednat v termínu doporučené zaměstnání (tzv. doporučenku) a osobně docházet na ÚP ČR ve stanoveném termínu. O vyřazení z evidence vydá ÚP ČR rozhodnutí.

Chcete-li předejít sankčnímu vyřazení z evidence ÚP ČR, pozorně se seznamte s právy a povinnostmi uchazeče o zaměstnání na adrese http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/pravpov_uch. Toto poučení obdrží každý uchazeč o zaměstnání v písemném vyhotovení při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání na ÚP ČR.

Na ÚP ČR můžete i v případě, že práci máte

Do evidence ÚP ČR se můžete nechat zařadit také jako zájemce o zaměstnání. Pokud je člověk na mateřské či rodičovské dovolené, student nebo pracující, má možnost stát se zájemcem o zaměstnání. Na rozdíl od uchazeče se zájemcem o zaměstnání může stát kdokoli, kdo má zájem o zprostředkování zaměstnání, a za tímto účelem požádá ÚP ČR o zařazení do evidence zájemců o zaměstnání. Může požádat kterékoli kontaktní pracoviště na území ČR, nejen v místě trvalého bydliště. Zájemci o zaměstnání ÚP ČR zprostředkovává vhodné zaměstnání a může mu zabezpečit rekvalifikaci, nemá však nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Pojištění v době evidence

Po dobu evidence na ÚP ČR hradí za klienta zdravotní pojištění stát. V případě sociálního pojištění se doba, po kterou je člověk veden v evidenci uchazečů o zaměstnání a současně pobírá podporu v nezaměstnanosti, započítává jako doba účasti na důchodovém pojištění (ta je ovšem omezená - 1 rok do 55 let, 2 roky nad 55 let, max. na 3 roky). Stejně jako doba, kdy už dotyčný je v evidenci ÚP ČR, ale podporu nepobírá proto, že mu zaměstnavatel po skončení pracovního poměru vyplatil odstupné, odchodné nebo odbytné.

Pružnost a rychlost se vyplácí

Dnešní doba vyžaduje rychlé akce a rozhodování. Technologie se vyvíjejí raketovou rychlostí a požadavky zaměstnavatelů rostou. Je tedy na čase přestat trvat na tom, že budete dělat celý život to, co jste vystudoval a být připraven na změnu. Právě o to jde při rozhodování o přijetí nové práce. Když přijдете o práci, je na místě začít hledat nové působiště okamžitě, pokud možno již ve výpovědní době. Může se vám totiž stát, že než nové místo najdete, uplyne i několik měsíců. Výběrová řízení nejsou ve většině případů otázkou jednoho dne.

Kromě tradičních způsobů, jako je pročitání inzerátů v tisku či dotazování se v podnicích, existují i další možnosti. Každé pracoviště ÚP ČR zveřejňuje seznam volných pracovních míst v daném okrese na nástěnce. V prostorách budov ÚP ČR jsou bezplatně dostupné také informační kiosky. Jejich prostřednictvím si můžete projít aktuální přehled volných pracovních míst, integrovaný portál MPSV (<http://portal.mpsv.cz/sz>) a bezplatně se přihlásit na internet. Na stránkách portálu MPSV navíc můžete umístit i svůj profesní životopis. A nebojte se rozhodit sítě i mezi své známé a přátele. V dnešní době jsou i personalisté zavaleni hromadou životopisů, které jim posílají práce chtiví uchazeči. A ruku na srdce – je pravděpodobnější, že pokud si mají z toho kvanta vybrat, zvolí toho zájemce, o kterém už někdy slyšeli a mají na něj dobré reference ať ze strany stávajících zaměstnanců nebo třeba klientů.

Moderní formy pro hledání práce

Pokud se zaregistrujete na integrovaný portál MPSV, můžete si například nechat posílat informace o volných pracovních místech e-mailem. Každé ráno obdržíte aktuální seznam nových pozic podle předem zadaného výběru. Registrace na portálu vám přinese služby navíc a zjednoduší hledání práce. Díky ní si pak na portálu budete moci mj. vytvořit vlastní inzerát či upoutat budoucí zaměstnavatele svým životopisem. Po přihlášení do vašeho

internetového profilu vás podobně, jako je to u elektronické pošty, systém bezpečně identifikuje a elektronický trh práce se vám tak otevírá.

Jsem v evidenci uchazečů o zaměstnání už delší dobu, co dál?

Pokud jste v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než 5 měsíců (ale může to být i kratší doba), vypracuje s vámi ÚP ČR tzv. individuální akční plán. Obsahuje aktivity, které mají přispět ke zvýšení možnosti vašeho uplatnění na trhu práce. ÚP ČR nabízí také poradenské programy, rekvalifikace, pracovní rehabilitaci nebo realizuje projekty financované z evropských i národních prostředků.

Podpora v nezaměstnanosti

Abyste jako uchazeč o zaměstnání mohl dostat podporu v nezaměstnanosti, musíte v první řadě splnit základní podmínku, a to v posledních dvou letech před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání odpracovat alespoň 12 měsíců a zároveň tak odvádět v rámci pracovního poměru pojistné na důchod. Do něj se započítávají i tzv. náhradní doby, což je třeba období, kdy člověk pobírá invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně, osobně pečuje o dítě do čtyř let věku nebo vykonává dlouhodobou dobrovolnickou službu, která překračuje v průměru 20 hodin v kalendářním týdnu apod. Překrývají-li se doby důchodového pojištění, započítávají se jen jednou.

Výše podpory v nezaměstnanosti

Podpora v nezaměstnanosti se stanoví v prvních dvou měsících podpůrní doby ve výši 65 %, další dva měsíce podpůrní doby 50 % a po zbývajících podpůrní dobu 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku z posledního zaměstnání. V případě osob samostatně výdělečně činných (OSVČ) bere ÚP ČR v potaz poslední vyměřovací základ v rozhodném období přepočteného na jeden kalendářní měsíc. Pokud uchazeč o zaměstnání před zařazením do evidence uchazečů o zaměstnání bez vážného důvodu ukončil poslední zaměstnání sám nebo dohodou se zaměstnavatelem, je procentní sazba podpory v nezaměstnanosti 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu po celou podpůrní dobu. Maximální výše podpory při rekvalifikaci je 0,65násobek průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího kalendářního roku. Pro rok 2014 se jedná o max. částky 14 281 Kč a 16 005 Kč při rekvalifikaci.

Délka výplaty podpory v nezaměstnanosti

Podporu v nezaměstnanosti vyplácí ÚP ČR během tzv. podpůrní doby. Ta je různě dlouhá v závislosti na věku uchazeče o zaměstnání ke dni evidence. Pokud má klient méně než 50 let, bude ji dostávat 5 měsíců, jestliže mu bylo mezi 50 až 55 lety, bude podpůrní doba trvat 8 měsíců a v případě, že měl v den podání žádosti více než 55 let, může ji dostávat 11 měsíců. Nárok na podporu v nezaměstnanosti zaniká v případě, že klienta ÚP ČR pro neplnění součinnosti sankčně vyřadí z evidence. Zaniká také poté, co skončí podpůrní doba a dále v okamžiku, kdy si uchazeč najde zaměstnání nebo začne podnikat. Podporu v nezaměstnanosti nevyplácí ÚP ČR ani v době, kdy člověk pobírá starobní důchod, dávky nemocenského pojištění či podporu při rekvalifikaci nebo v případě vzetí do vazby.

Možnost přivýdělku

Uchazeč o zaměstnání si může v době, kdy je v evidenci ÚP ČR přivydělat v nekolidujícím zaměstnání. Jeho hrubý příjem ale nesmí v tomto případě přesáhnout polovinu minimální mzdy, tj. 4 250 Kč za měsíc (výše platná pro rok 2014). Pokud si člověk přivydělává v rámci několika pracovních poměrů, konečné výše odměn se sčítají. Bez ohledu na výši měsíčního výdělku nebo odměny má klient povinnost nahlásit ÚP ČR informaci, že pracuje, a to už při podání žádosti o zprostředkování zaměstnání nebo nejpozději v den nástupu k výkonu této činnosti, a ve lhůtě stanovené ÚP ČR dokládat výši měsíčního výdělku nebo odměny. Po celou dobu trvání nekolidujícího zaměstnání pozastaví ÚP ČR výplatu podpory v nezaměstnanosti.

Pracovní rehabilitace

Je proces, který umožňuje osobám se zdravotním postižením udržet si stávající zaměstnání, připravit se na povolání či pracovní činnosti, které jsou pro ně vhodné. Pracovní rehabilitace zahrnuje zejména poradenskou činnost zaměřenou na volbu povolání, volbu zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti; teoretickou a praktickou přípravu pro zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost; zprostředkování, udržení a změnu zaměstnání, změnu povolání a vytváření vhodných podmínek pro výkon zaměstnání nebo jiné výdělečné činnosti.

Ohlašovací povinnost v případě nástupu do zaměstnání

Jestliže uchazeč získá novou práci, je povinen osobně nebo písemně oznámit ÚP ČR nástup do zaměstnání nejpozději do 8 kalendářních dnů ode dne nástupu do zaměstnání či zahájení samostatné výdělečné činnosti. Nesplnění této podmínky by mohlo vést k sankčnímu vyřazení, což by mohlo negativně ovlivnit další případnou evidenci na ÚP ČR. V případě nekolidujícího zaměstnání musí klient nahlásit tuto skutečnost na ÚP ČR nejpozději v den nástupu do práce.

Kam pro další rady?

Možností je několik. Můžete se obrátit na vaše místně příslušné kontaktní pracoviště ÚP ČR a požádat o pomoc. Nebo využijte Call centrum ÚP ČR. Jeho pracovníci jsou připraveni odpovídat na vaše dotazy denně od pondělí do pátku od 8.00 do 20.00 hodin na telefonním čísle 844 844 803. Zájemci mohou své dotazy posílat také na e-mail kontaktni.centrum@mpsv.cz nebo callcentrum@mpsv.cz

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ)

Součástí státní politiky zaměstnanosti je podpora zřizování nových pracovních míst prostřednictvím poskytování příspěvků zaměstnavatelům, kteří zaměstnávají uchazeče o zaměstnání, i uchazečům samotným. Hlavním cílem všech nástrojů APZ je umožnit lidem, kteří jsou delší dobu bez zaměstnání, aby neztratili nebo naopak zase získali pracovní návyky. Jejich podstata spočívá, jednoduše řečeno, v tom, že pokud zaměstnavatel bude chtít přijmout na takové místo dlouhodobě nezaměstnaného uchazeče, získá od ÚP ČR příspěvek na mzdu nebo třeba příspěvek na vytvoření takového místa, a to zpravidla na 6 – 12 měsíců. ÚP ČR může podpořit i vznik nového místa prostřednictvím příspěvku na jeho vybavení. Poskytnutí příspěvku, konečná částka a doba, po kterou ji bude úřad vyplácet, se pak odvíjí od dohody mezi ÚP ČR a zaměstnavatelem. Ten má tak motivaci přijmout uchazeče o zaměstnání a nezaměstnaný člověk zase získá možnost oživit si nebo získat pracovní návyky, což může zužitkovat při dalším hledání práce. V řadě případů si zaměstnavatelé takové pracovníky, poté, co si je vyzkouší v praxi, ponechávají v pracovním poměru. Nástroje APZ slouží rovněž jako prevence proti sociálnímu vyloučení a ÚP ČR je uplatňuje také v řadě projektů. Jejich realizace je možná díky národním i evropským penězům.

Veřejně prospěšné práce (VPP)

Patří mezi ty nejvyužívanější. Jsou určeny především na méně kvalifikované a pomocné práce. ÚP ČR tato místa vytváří ze zákona jako krátkodobé pracovní příležitosti a přispívá na ně pouze po určitou dobu. Jejich podstatou je finanční a personální zajištění ze strany ÚP ČR, a to až na jeden rok. Například při odstraňování škod po živelných katastrofách, pomocných pracích při úpravách a opravách veřejného majetku, údržbě veřejných budov a komunikací nebo zajištění dalších činností, na které zejména obce nemají vlastní personální kapacitu. Systém veřejně prospěšných prací je výhodný pro všechny zúčastněné strany. ÚP ČR pomůže zájemcům získat na určitou dobu zaměstnání. Obce, kraje a firmy zase tolik potřebné pracovníky, které by nemohly zaměstnat na stálo.

Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) – vyhrazená pro uchazeče o zaměstnání

Zaměstnavatelé, kteří se rozhodnou taková místa vytvořit, mohou dostat od ÚP ČR příspěvek na mzdové náklady jednoho zaměstnance až do výše 15 tisíc Kč měsíčně, a to po dobu maximálně dvanácti měsíců. Podmínkou je, že firma musí prokázat bezdlužnost a zaměstnat obtížně umístitelného uchazeče na trhu práce. Měsíční příspěvek pro zaměstnavatele, který přijme uchazeče ve věku nad 55 let, se ale může vyšplhat až na 24 tisíc Kč, jako v případě nezaměstnaných do 30 let (u ostatních uchazečů o zaměstnání je to max. už zmíněných 15 tis. Kč). Maximální výše příspěvku se může v jednotlivých krajích a u jednotlivých uchazečů lišit. Významnou roli při jejím stanovení hraje míra znevýhodnění konkrétního uchazeče, aktuální situace na trhu práce v místě, mzdová hladina, počet uchazečů apod.

Rekvalifikace, poradenství

V návratu na trh práce pomáhají i rekvalifikace, individuální a skupinové poradenství a další aktivity v rámci individuálního akčního plánu.

Typy rekvalifikací

Cílem rekvalifikačních kurzů je především odstranění bariér, které omezují konkrétního jedince ve vstupu na volný trh práce. Laicky řečeno – snahou ÚP ČR je umožnit lidem, kterým hrozí, že přijdou o práci nebo už jsou nezaměstnaní, získání nové kvalifikace a tím pádem zvýšení jejich šance na trhu práce. Jde o to, aby uchazeč nebo zájemce o zaměstnání, který takovým kurzem úspěšně projde, našel v co nejkratší době novou práci. ÚP ČR mu v tomto ohledu pomůže, ale je nutné zvážit všechna pro a proti v každém konkrétním případě. Tak, aby se vynaložená snaha na obou stranách nakonec neminula účinkem. Aby rekvalifikační kurz skutečně splnil svůj účel, je třeba ho tzv. ušít na míru konkrétnímu uchazeči. Jeho skladba a zaměření musí odpovídat nejen požadavkům doby, ale také konkrétní situaci na trhu práce. Zaměstnanci ÚP ČR průběžně komunikují se zaměstnavateli i místními samosprávami, monitorují vývoj a potřeby trhu práce. Tak, aby rekvalifikační kurzy odrážely potřebu praxe.

Člověk, který má zájem o kurz hrazený ze strany ÚP ČR, musí splnit několik podmínek. Je třeba, aby se jednalo o uchazeče nebo zájemce o zaměstnání, který je v evidenci Úřadu práce ČR. Délka evidence přitom nehraje žádnou roli. Dotyčný musí mít také odpovídající předpoklady požadované v rámci konkrétního kurzu. Například stupeň vzdělání, určité dovednosti a znalosti, jako je třeba práce s počítačem, řidičský průkaz apod. Rekvalifikace musí být potřebná a také účelná. V neposlední řadě je nutné, aby byl zájemce zdravotně způsobilý, a to nejen pro absolvování kurzu, ale také pro výkon nové profese. Na rekvalifikace není právní nárok.

Úřad práce ČR může financovat plně nebo částečně tři varianty rekvalifikací – ty, které zajišťuje sám, zvolené rekvalifikace a kurzy u zaměstnavatelů.

Pokud se člověk rozhodne absolvovat rekvalifikaci zabezpečenou ÚP ČR, je třeba, aby tuto skutečnost sdělil příslušnému kontaktnímu pracovišti. O tom, zda žadatele úřad do kurzu zařadí, rozhoduje na základě profesně poradenského pohovoru. Během něj zjišťuje pověřený pracovník ÚP ČR, zda absolvování vybraného kurzu skutečně zvýší šance dotyčného na získání nové práce. Podstatné je, zda je po konkrétní profesi poptávka. ÚP ČR také zkoumá, jestli uchazeč splňuje i ostatní podmínky. V případě kladného stanoviska pak uzavře se školícím zařízením i se samotným účastníkem písemnou dohodu. K podpisu musí dojít nejpozději v den zahájení kurzu. Úřad práce ČR pak uhradí za uchazeče veškeré náklady na rekvalifikaci a může mu poskytnout i příspěvek na výdaje s ní spojené, jako je například jízdné či pojištění pro případ škody. Na tyto příspěvky ale nevzniká automaticky nárok. Vše je otázkou individuální domluvy.

Uchazeči/zájemci o zaměstnání si mohou najít vhodný kurz na zvýšení kvalifikace i sami. Stačí, když oznámí tuto skutečnost svému zprostředkovateli na ÚP ČR, vyplní formulář s názvem „*Zájem o zvolenou rekvalifikaci*“ a nejpozději 14 dní před zahájením kurzu je doloží příslušnému kontaktnímu pracovišti. Požadavek posoudí odborná komise úřadu podle podobných kritérií jako v předchozím případě včetně kvality požadovaného kurzu. Pokud jej

schválí, vystaví zájemci potvrzení o úhradě kurzovního. Cena takto zvolené rekvalifikace nesmí přesáhnout v období 3 let částku 50 000 Kč. Proplacení rekvalifikace není nárokové a je možné jen za dobu, kdy je člověk v evidenci ÚP ČR, a to pouze po jejím úspěšném ukončení. Zmíněný formulář si můžete stáhnout na adrese: <http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/formulareobcana>.

O příspěvek na získání nebo obnovení kvalifikace svých pracovníků mohou ÚP ČR požádat i zaměstnavatelé. Po důkladném posouzení a na základě písemné dohody jim úřad poskytne příspěvek na realizaci kurzu.

V případě, že člověk bez vážných důvodů (změna zdravotního stavu, rodinné důvody, stěhování apod.) na rekvalifikaci nenastoupí nebo ji předčasně ukončí, bude muset kurzovní, případně veškeré výdaje, zaplatit sám.

Projekty na podporu zaměstnanosti

Ve všech regionech ČR běží řada projektů (některé z nich jsou uvedeny níže), které jsou zaměřeny na konkrétní skupinu uchazečů o zaměstnání a v jejichž rámci existuje mix nástrojů, které vychází z konkrétních potřeb regionálního trhu práce. Určitě je na místě informovat se na tyto programy u konkrétního kontaktního pracoviště ÚP ČR, poradce či zprostředkovatelky. Žadatelem pro většinu příspěvků z APZ je příslušný zaměstnavatel a o příspěvcích rozhoduje odborná komise ÚP ČR. Na tyto příspěvky není právní nárok.

Příspěvek pro začínající podnikatele

Pokud se zaevidovaný uchazeč o zaměstnání rozhodne začít podnikat, protože nemůže najít zaměstnání z důvodu věku, nedostatečné praxe, péče o malé dítě apod., může dostat příspěvek na zahájení podnikání. Tedy na úhradu „vstupních“ nákladů při zřízení pracovního místa, tzn. nákup hmotného i nehmotného investičního majetku. Příspěvek je určen na nákup vybavení souvisejícího se zřízením pracovního místa. Konkrétní uznatelnost nákladů stanovuje krajská pobočka ÚP ČR vzhledem k charakteru vykonávané činnosti.

Podmínkou pro získání příspěvku je, že žadatel splní kritéria místně příslušného kontaktního pracoviště. Zaměstnanci v regionu totiž znají nejlépe tamní poměry na trhu práce. Vědí, po jakých profesích je poptávka či které nemají šanci na dlouhodobou existenci. Příspěvky jdou ze státního rozpočtu a je nutné nakládat s nimi efektivně, účelně a hospodárně. Je tedy nutné, aby žadatel předložil kvalitní podnikatelský plán, který bude vycházet právě z potřeb konkrétního trhu práce. Tento plán pak ÚP ČR velmi podrobně posoudí a vyhodnotí jeho eventuální přínos pro uchazeče a trh práce. V praxi to znamená, že má podpořený podnikatel vysokou pravděpodobnost, že bude podnikat co nejdéle. Že se na trhu udrží a nebude muset na základě nedostatku zakázek svou provozovnu zavřít po několika měsících. Uchazeč o zaměstnání se zavazuje vykonávat SVČ po dobu stanovenou v dohodě s ÚP ČR (zpravidla jeden rok) – neplatí při ukončení činnosti ze zdravotních důvodů. Při nesplnění této podmínky musí podpořený uchazeč finanční příspěvek vrátit. Z tohoto důvodu je důležité pečlivě projednání podnikatelského záměru v kontextu aktuální situace na regionálním trhu práce. Příspěvky nejsou nárokové.

Podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením (OZP)

ÚP ČR je připraven pomoci v návratu na trh práce i lidem se zdravotním postižením, a to v rámci příspěvků na zřízení či provoz chráněného pracovního místa.

Příspěvek na zřízení chráněného pracovního místa (CHPM)

Při rozhodování o přiznání příspěvků na vytvoření CHPM bere ÚP ČR v potaz celkovou situaci na trhu práce v daném regionu. Příspěvek na zřízení CHPM je určen na pořízení potřebného vybavení. Podmínkou je, že takto vytvořené místo musí firma obsadit minimálně na tři roky. Pokud přijme člověka se zdravotním postižením, může dostat částku odpovídající maximálně osminásobku (196 976 Kč), a v případě osoby s těžším zdravotním postižením pak dvanásobnou (295 464 Kč), průměrné mzdy v národním hospodářství za 1. až 3. čtvrtletí předchozího roku (24 622 Kč). Jestliže zaměstnavatel zřizuje 10 a více chráněných

pracovních míst, pak činí maximální výše poskytnutého příspěvku desetinásobek uvedené průměrné mzdy (246 220 Kč) a čtrnáctinásobek pro osoby s těžším zdravotním postižením (344 708 Kč).

Příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů CHPM

ÚP ČR může na chráněné pracovní místo poskytnout zaměstnavateli nebo živnostníkovi se zdravotním postižením i příspěvek na částečnou úhradu provozních nákladů. Žádost mohou firma nebo OSVČ podat nejdříve po uplynutí 12 měsíců ode dne, kdy takové místo zřídili a obsadili. Roční výše příspěvku činí nejvýše 48 tis. Kč.

Příspěvek na podporu zaměstnávání OZP

Jestliže ve firmě pracuje na chráněných pracovních místech více než 50 % OZP z celkového počtu zaměstnanců, může si zaměstnavatel zažádat i o příspěvek na refundaci 75% skutečně vynaložených nákladů na mzdy pracovníků se zdravotním postižením. Maximálně může na každého takového zaměstnance dostat 8 tis. Kč měsíčně. Pokud bude CHPM obsazeno nejméně po dobu 12 měsíců, může si požádat o další dva tisíce na částečné krytí provozních nákladů. Celkem tak může získat na jednoho zaměstnance se zdravotním postižením až 10 tis. Kč měsíčně. Když zaměstnavatel splní veškeré zákonem stanovené podmínky, je tento příspěvek nárokový.

Sleva na dani

Pokud firma zaměstnává osoby se zdravotním postižením, může také uplatnit slevu na dani. V případě každého pracovníka s 1. nebo 2. stupněm invalidity činí sleva na dani 18 tis. Kč, v případě zaměstnance ve 3. stupni invalidity pak 60 tis. Kč ročně.

Povinnost zaměstnavatelů zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu blíže specifikuje § 81 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. Zaměstnavatelé s více než 25 zaměstnanci v pracovním poměru jsou povinni zaměstnávat osoby se zdravotním postižením ve výši povinného podílu, který činí 4 % z celkového počtu zaměstnanců, nebo odebírat výrobky či služby od firem zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců, kteří jsou OZP (například chráněné dílny), nebo zadáváním zakázek těmto subjektům. Pokud ale svou povinnost některými z těchto způsobů nesplní, musí odvádět do státního rozpočtu 2,5 násobek průměrné měsíční mzdy za každou OZP, kterou by měl zaměstnat.

Pakliže je klient OZP (popř. OZP/ZPS, OZP/ZTP), je nutné přizpůsobit tomuto faktu způsob hledání zaměstnání. Na stránkách ÚP ČR je k nalezení nejvíce volných míst určených právě OZP. Současně i soukromé pracovní portály často obsahují záložku „zaměstnávání OZP“, popřípadě je možné tuto skutečnost zadat jako jeden z parametrů do vyhledávače zaměstnání (spolu například s lokalitou, vzděláním atd.).

Více informací k tomuto tématu je možno najít na internetových stránkách ÚP ČR (www.uradprace.cz), Nadačního fondu pro podporu zaměstnání osob se zdravotním postižením (www.nfozp.cz) nebo na stránkách Diverzita pro OZP (www.diverzitaproozp.cz).

Databáze DAT CZ

Databáze akcí dalšího profesního vzdělávání (www.eu-dat.cz) pomáhá uživatelům, kteří chtějí doplnit nebo rozšířit svou kvalifikaci, najít vhodnou vzdělávací akci či seminář ve zvoleném oboru i regionu. Zdrojem údajů v databázi jsou přímo konkrétní vzdělávací společnosti.

Databázi využívají především:

- **ÚP ČR** - jako instituce, která zajišťuje zprostředkování práce, poradenství a rekvalifikace uchazečů o zaměstnání;
- **klienti** - kteří sami hledají možnost rozšíření nebo prohloubení své odborné kvalifikace;

- **subjekty** - které hledají možnosti rozšíření nebo prohloubení odborné kvalifikace svých zaměstnanců (např. personalisté podniků).

Informační a poradenská střediska pro volbu a změnu povolání při ÚP ČR (IPS) a Job cluby

<http://portal.mpsv.cz/sz/obcane/poradstrediska>

Poskytují aktuální informace o:

- síti středních a vysokých škol, studijních a učebních oborech, podmínkách a průběhu přijímacího řízení, nárocích a požadavcích na jednotlivá povolání,
- možnostech uplatnění absolventů jednotlivých oborů v praxi,
- situaci na trhu práce v regionu a v celé ČR,
- možnostech rekvalifikace.

Služba je primárně určena studentům, absolventům, rodičům a školám, ale i uchazečům a zájemcům o zaměstnání evidovaným na ÚP ČR. Je přístupná (a bezplatná) pro všechny zájemce z řad veřejnosti, kteří mají zájem o individuální či skupinové poradenství související s volbou povolání a následným uplatněním v praxi.

Job club

Job club je poradenský program, jehož hlavním cílem je motivovat a aktivizovat jeho účastníky k uplatnění na trhu práce. Job club probíhá formou opakovaných skupinových setkávání v malých skupinách 8 – 10 účastníků v průběhu 5 – 6 schůzek. Služba je zdarma, je pouze nutné požádat zprostředkovatele na ÚP ČR o zařazení do skupinového programu.

Job Club pomáhá uchazečům:

- orientovat se na trhu práce,
- pojmenovat cíle profesní kariéry a najít uspokojující zaměstnání,
- vytvořit osobní portfolio (strukturovaný životopis, motivační dopis, doklady o vzdělání a praxi),
- připravit se na přijímací pohovor, výběrové řízení (návěstí přijímacího pohovoru, modelové situace),
- využívat různé způsoby hledání zaměstnání a různé zdroje informací o volných pracovních místech,
- orientovat se v pracovněprávní problematice,
- zvládat stres,
- prezentovat sebe sama, zvýšit si sebevědomí, v osvojení další komunikativní dovednosti.

Job Club zprostředkuje:

- aktuální kontakty na seznamy volných pracovních míst evidovaných ÚP ČR,
- inzertní nabídky denního tisku,
- webové stránky nabízející zaměstnání,
- kontakty na agentury zprostředkující zaměstnání doma i v zahraničí,
- databáze profesiogramů (popisy povolání),
- nabídku rekvalifikačních kurzů a projektů ESF,
- finanční poradenství (odlužování, splátkový kalendář, ČEZ - pojištění záloh na elektřinu, slevy).

Regionální individuální projekty

Regionální individuální projekty (RIP) realizuje ÚP ČR na základě výzev Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost ESF vyhlášených Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

Programy jsou zaměřené na specifické skupiny nezaměstnaných ohrožených dlouhodobou nezaměstnaností například z důvodu věku, zdravotního znevýhodnění, péče o dítě nebo závislou osobu nebo v důsledku hromadného propouštění. Alokace prostředků u těchto projektů činí téměř 2,8 mld. Kč.

Odborné praxe pro mladé

Celkem čtrnáct regionálních individuálních projektů s názvem „Odborné praxe pro mladé do 30 let v ...krajích“ za cca 1,327 mld. Kč realizuje ÚP ČR prostřednictvím svých krajských poboček. To vše v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), ze kterého jde na úhradu projektů 85 %, zbylých 15 % pak ze státního rozpočtu.

Spolupráce ÚP ČR a zaměstnavatelů je založena na poskytování mzdových příspěvků na SÚPM - vyhrazené a následně zaměstnávání těžko umístitelných absolventů škol. Vytipované uchazeče, celkem jich může vstoupit do projektu v rámci celé ČR více než 5 000, osloví ÚP ČR a nabídne jim pracovní poměr na dobu určitou či neurčitou u konkrétního zaměstnavatele. Doba takto sjednané dohody je zpravidla jeden rok, ale může se pohybovat v rozmezí 6 – 12 měsíců. Při výběru uchazečů do odborných praxí spolupracují krajské pobočky ÚP ČR nejen se zaměstnavateli v regionu, ale vychází i z konkrétní nabídky volných pracovních míst a požadavků tavních podniků na kvalifikaci, znalosti a možnosti nových pracovníků. V případě, že ÚP ČR uzavře vzájemnou dohodu se zaměstnavatelem, může mu poskytnout na vytvořené SÚPM měsíční příspěvek na celkové mzdové náklady. A to až do výše 24 000 Kč, včetně odvodů na zdravotní a sociální pojištění. Pokud to bude nutné a přínosné pro obě strany, může účastník projektu získat i příspěvek na potřebnou rekvalifikaci. Šanci na nové místo dostávají mladí lidé, kteří jsou v evidenci ÚP ČR (její délka přitom nehraje žádnou roli) a od doby, kdy ukončili studium, odpracovali dohromady maximálně dva roky.

Vzdělávejte se pro růst! - regiony

V oblasti podpory 1.1 OP LZZ - Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků běžely od 1. 7. 2012 do 31. 5. 2014 regionálně zaměřené individuální projekty pod souhrnným označením „**Vzdělávejte se pro růst! – regiony**“, na které pro značný zájem zaměstnavatelů navazují od 1. 7. 2013 do 30. 6. 2015 projekty „**Vzdělávejte se pro růst! – regiony II**“. Cílem celkem 26 regionálních projektů s celkovou alokací 1,2 mld. Kč je podpořit vzdělávání zaměstnanců ve firmách s předpokladem hospodářského růstu. Zaměstnavatelé v rámci projektu mohou obdržet finanční příspěvek na zvyšování či prohlubování kvalifikace svých zaměstnanců a náhradu mzdy po dobu jejich účasti na vzdělávání.

Vzdělávejte se pro růst! – pracovní příležitosti

Projekt realizován od 1. 1. 2012 do 30. 6. 2015. Cílem projektu je působit proti dlouhodobé nezaměstnanosti prostřednictvím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti v podobě veřejně prospěšných prací (VPP) a vyhrazených společensky účelných pracovních míst (SÚPM). Rozpočet projektu je po navýšení 4 542 971 004 Kč. Čerpání finančních prostředků od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 činilo 2 013 527 004 Kč.

POVEZ

Navazuje na předchozí program. Jeho celý název zní „**Podpora odborného vzdělávání zaměstnanců**“ a poběží do 31. 8. 2015. Také jeho prostřednictvím mohou zaměstnavatelé získat finanční příspěvky na zvyšování odborných znalostí a dovedností svých zaměstnanců. Do programu se nově mohou zapojit i osoby samostatně výdělečně činné, a to jak se zaměstnanci, tak i bez nich. Podporu mohou získat zájemci, jejichž meziroční pokles tržeb nepřesáhne 5 %. O přiznání příspěvku a jeho výši pak rozhoduje konkrétní krajská pobočka ÚP ČR. Při posuzování žádostí bere mimo jiné v potaz, jestli poskytnutá podpora pomůže zlepšit situaci na konkrétním trhu práce, nebo zda bude mít vzdělání pozitivní dopad na podnik i samotného zaměstnance. Žadatel může v průměru čerpat maximálně 500 tis. Kč měsíčně. Celkem má ÚP ČR v rámci projektu k dispozici 770 mil. Kč.

Vzdělávání a dovednosti pro trh práce

Projekt zaměřený na poradenské činnosti a rekvalifikace. V široké míře jsou podporovány i zvolené rekvalifikace (realizované podle ustanovení § 109a zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti), kde má uchazeč o zaměstnání větší prostor si vybrat rekvalifikaci podle vlastních potřeb. Rozpočet projektu činí 850 187 473 Kč.

Základním prvkem tohoto projektu je zkvalitnění spolupráce se zaměstnavateli, monitorování terénu, následné párování požadavků zaměstnavatelů s nabídkou uchazečů a zájemců o zaměstnání a cílené směřování rekvalifikačních kurzů na potřeby regionálního trhu práce. Hlavním záměrem je, aby se vybraný klient stal pro zaměstnavatele zajímavým a zaměstnatelným. Smyslem této klíčové aktivity je určování optimální skladby rekvalifikačních kurzů, které se následně v rámci projektu nabízejí. Neustálé udržování vazby rekvalifikací na aktuální situaci na trhu práce tak umožňuje nabízet právě ty rekvalifikace, které trh práce potřebuje.

Vzdělávejte se pro růst! – adaptibilita

Národní individuální projekt „Vzdělávejte se pro růst!“ - adaptibilita, který, podobně jako jeho regionální varianty, podporuje konkurenceschopnost firem prostřednictvím zvyšování odborné kvalifikace zaměstnanců. Celkový rozpočet projektu činí 850 mil. Kč.

Vzdělávejte se pro stabilitu Cílem projektu je podpora udržení pracovních míst v podnicích, které se v důsledku hospodářské recese přechodně ocitly v obtížné situaci, a zvyšování kompetencí a odborných znalostí zaměstnanců ohrožených ztrátou zaměstnání. Rozpočet projektu je 150 mil. Kč.

Monitoring trhu

V rámci co možná nejbližší spolupráce se zaměstnavateli realizuje ÚP ČR rovněž monitorovací návštěvy, jež mají vedle svého kontrolního působení za cíl zejména zjištění údajů a informací přímo v terénu, tedy v místě vlastního působení konkrétního zaměstnavatele. Každý měsíc proběhne v rámci celé ČR přes 500 monitorovacích návštěv.

Během ledna až června letošního roku absolvovali zaměstnanci ÚP ČR celkem 6 177 monitorovacích návštěv u zaměstnavatelů. Výsledkem staronové praxe je lepší zmapování situace na trhu práce v regionech, vyšší informovanost zaměstnavatelů, přesnější zacílení nástrojů APZ a tisíce nových volných pracovních míst v databázi ÚP ČR.

Cílem je zaměstnavatele informovat o nástrojích APZ, ale také získat co nejvíce informací o stavu a očekávaném vývoji zaměstnanosti v regionu. Tedy o plánovaném propouštění či přijímání zaměstnanců. Pracovníci ÚP ČR nejdříve zaměstnavatele telefonicky nebo emailem kontaktují a nabídnou mu osobní schůzku. Během ní mu podají podrobné informace týkající se možností využití příspěvků v rámci APZ, hlášení volných pracovních míst nebo třeba rekvalifikací. Hlavním plusem monitorovací činnosti je, že se veškeré údaje dostanou přímo na stůl jednotlivým zaměstnavatelům. Dozví se, co konkrétně v jejich případě mohou využít. Tedy informace, které obvykle nemají čas sledovat. Na základě osobního jednání může ÚP ČR ušít nabídku firmě skutečně na míru. A nejde jen o finanční pomoc. ÚP ČR je schopen nabídnout zaměstnavatelům například součinnost při organizaci a realizaci výběrového řízení.

Zaměstnavatelé mají zájem i o účast v řadě projektů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu. V kurzu jsou především programy Odborné praxe pro mladé, Vzdělávejte se pro růst nebo POVEZ. Překážkou pro jejich ještě větší využití je nízká orientace firem v této oblasti. A právě pomocná ruka ze strany ÚP ČR jim nabízí možnosti, o kterých donedávna ještě netušily.

Práce v zahraničí

Možností, jak získat práci v zahraničí je několik – buď si ji člověk najde sám a odpoví třeba na inzerát, nebo se spolehne na agenturu či využije služeb sítě EURES, která je zájemcům k dispozici v celé EU.

Občané ČR nepotřebují pro práci v zemích EU/EHP a Švýcarsku pracovní povolení. V některých členských zemích EU/EHP je nutné se registrovat (např. pro účely odvodu pojištění, daně z příjmu apod.). Užitečné informace o všech členských státech EU/EHP a Švýcarsku najdete na webových stránkách EURES - www.eures.cz v sekci Pracovní podmínky v jednotlivých zemích EU/EHP.

Síť EURES působí na území členských států EU/EHP a Švýcarska. Jedná se o tzv. informační a poradenský systém, který podporuje pracovní mobilitu na jednotném evropském trhu práce a stimuluje tak právo každého na volný pohyb pracovních sil. ČR se do systému EURES zapojila v roce 2004, současně se vstupem do EU. V rámci sítě EURES jsou zájemcům o práci v zahraničí k dispozici na každé krajské pobočce ÚP ČR EURES poradci. Lidé se na ně mohou obracet s dotazy týkajícími se nejen práce v zahraničí, ale také životních podmínek. Pracovní místa, která zaměstnavatelé přes EURES nabízejí, jsou prověřená a minimalizuje se tak možnost podvodu. Největší šanci na získání dobře placeného místa mají ti zájemci, kteří dobře ovládají minimálně jeden cizí jazyk. Další výhodou je také předchozí praxe. Informace o volných pracovních místech v konkrétních zemích EU/EHP a Švýcarsku jsou k dispozici na webových stránkách evropského portálu pracovní mobility www.eures.europa.eu.